

SLEPÁ SPRAVEDLNOST V AKCI

Jak nevidomý náměstek Ondřej Závodský vyrazil proti hazardní mafii

□ ONDŘEJ KUNDRA / KRESBA PAVEL REISENAUER

Je šest hodin ráno, první paprsky slunce sice začínají ozářovat Václavské náměstí, ale všude kolem lze vidět postavy, kterým tu patří noc: prostitutky, pasáci, vulgární taxikáři, agresivní opilci. Do toho všeho přichází muž v černém saku a černé kravatě, jenž vypadá jako jeden z šéfů místní mafie. Což by stvrzovalo, že k němu jde na blízkost paže přitisknut statný doprovod, který mu co chvíli něco říká a působí jako ochranka.

On sám se však s nikým do hovoru nedává. Rázným krokem přejde náměstí a zamíří před jedno ze zdejších největších kasin Happy Day. Ještě než do něj vstoupí, zabrzdí před vchodem několik aut, z nichž vyskakují ozbrojení celníci. Doprovod sděluje muži v černém, že „všichni už jsou tady“. Akce může začít. Na běžná jednání chodí s nevidomým náměstkem ministra financí Ondřejem Závodským obvykle jeho zlatý retrívr Chico. Teď ale kolem sebe potřebuje pobočníka, který ho v nepřehledném terénu provází a popisuje, co se kolem právě děje, aby mohl operativně reagovat.

Závodský ví, že nemůže udělat nejmenší chybu. Právě totiž spustil velký záťah proti hazardní mafii, která je zvyklá hrát hodně tvrdě a dokáže využít jakéhokoli zaškokbrtnutí. „Éra podvodů skončila,“ pobízí Závodský své podřízené, aby vtrhli do kasina. „Buďte rázní. Zákon je na naší straně.“

Život nekončí

Ondřej Závodský vždy poutal pozornost. Už před deseti lety vyšel v Respektu jeho profil, když jsme jej zařadili mezi osobnosti, které v Česku boří hranice možného. V té době totiž vůbec nebylo běžné, aby nevidomí lidé pracovali ve státní správě (působil jako referent na ministerstvu vnitra) a sprádali velké plány. Závodský snil o tom, že jednou bude soudcem. „Je mi teprve pětadvacet let a počkám, jak se situace vyvine. Nic pro mě v tuhle chvíli nekončí, mám čas,“ řekl tehdy Respektu.

Mírná skepse byla namísto. Česká justice nebyla elektronizovaná, řada spisů kolovala v písemné podobě, což byla pro Závodského komplikace. Moderní technika by mu sice jejich čtení již tenkrát umožňovala, na rozdíl od dneška však nebyla tolik dostupná. Proto si nakonec řekl, že se raději zkusí realizovat jinde.

Řadu lidí by zhroucení snu mohlo zasáhnout, Závodský to ale nijak zvlášť neprožíval. Už od puberty mu bylo jasné, že kvůli svému handicapu bude jeho život složitější a že nemá cenu si s tím moc lámat hlavu. Na základní škole bylo sice ještě vše v pořádku, krátce před vstupem

URPUTNOST ZDĚDIL PO SVÉ STEJNĚ POSTIŽENÉ MATCE. „SLEPOTOU ŽIVOT NEKONČÍ,“ ZDŮRAŽŇOVALA MU.

na obchodní akademii však přišel zlom. Podobně jako matku, i jeho postihla vrozená nemoc a oslepl.

Urputnost, kterou v sobě má, zdědil evidentně po ní. Ta sice přestala vidět v mnohem méně vstřícné době – v sedmdesátých letech –, i tak se ale odmítla vzdát aktivního života. Absolvovala masérský kurz, postavila se znovu na nohy a svému synovi začala zdůrazňovat, že musí bojovat, dokud to jde. „Často mi povídala, že život nekončí,“ vzpomíná Závodský.

V jeho případě to platí doslova. Nejříve sice z opatrnosti absolvoval speciální střední školu pro zrakově handicapované, pak ale šel již na práva. Výuku zvládl i díky tomu, že technické pomůcky – například počítače, které dokážou nahlas přečíst naskenovaný text – byly čím dál dostupnější. K následné práci na ministerstvu vnitra mu

nicméně pomohla náhoda, když se za něj přimluvil jeho známý. Ačkoli si většina kolegů myslela, že Závodský bude z vděčnosti mlčky plnit pokyny a nařízení, nikdy k tomu nedošlo. Před časem svým úřadem naopak pořádně otrásl.

Místo katarze vyhozov

Ondřej Závodský působí klidným dojmem, nijak zvlášť se nehlásí o slovo a vzhledem k handicapu se nabízí myšlenka, že leccos unikne jeho pozornosti. Realita je však odlišná. Zvlášť v posledních letech mu moderní technika umožnila udělat z handicapu přednost. Zatímco další úředníci přeskakovali stohy nudných papírů, on se jimi naopak pečlivě probíral, aby mu nic neuniklo a nikdo ho tak nemohl zaskočit nepřipraveného.

Díky tomuto svému „ponoru“ začal postupně zakopávat o různé nesrovnalosti, které byly v dokumentech skryté. Závodský si brzy všiml, že při zadávání veřejných zakázek jsou oslovováni stále ti samí dodavatelé, přičemž někteří poskytují výrazně předražené produkty, jež navíc neměly nic společného s jejich činností.

Závodský v té době už vedl právní oddělení jedné z organizací ministerstva vnitra, pod níž spadala část jeho majetku. Nechal udělat hloubkový audit a na jeho základě pak podal několik trestních oznámení. Tehdy zrovna ministerstvo řídil Radek John, který na něj nastoupil se silnou protikorupční rétorikou. Závodský proto očekával, že u něj najde podporu. Místo toho ale přišla studená sprcha – v podobě vyhozov ze šéfovského místa a anonymní vyhrožování jeho rodině, protože, jak se později ukázalo, ministr ani jeho lidé o žádné skutečné rozkrytí nepravostí nestáli.

Pád dolů ale vzápětí odstartoval Závodského strmý vzestup. Díky tomu, že před nadřízenými necukl a začal o jejich selháních mluvit veřejně, si ho všimli zastupci protikorupčního fondu miliardáře Karla Janečka a jeho výkon ocenili. Závodský rozdal sérii rozhovorů a začal tak být veřejně známou osobou. To mu ulehčilo vstup do politiky a vyvýhnutí se až do současné pozice vlivného náměstka. ▶

CASINO

Rei

Ondřej Závodský je věřící muž, a i proto mu byla vždy nejbližší KDU-ČSL. Dokud však v jejím čele stáli problematictí lidé jako Miroslav Kalousek, nechtěl se s ní prý přímo svazovat. To se po Kalouskově odchodu do TOP 09 a propadu lidovců změnilo. Závodský chtěl oslabené partaji pomoci, a proto s ní začal spolupracovat. Učinil tak ve správný čas: tím, že se KDU-ČSL ocitla mimo sněmovnu, a tudíž i mimo vliv, opustila ji řada lidí. Lidovcům tak chyběli experti, zejména právníci.

Závodský jím nejenže byl, ale měl již i známé jméno, takže v personálně vyprahlé straně začal brzy předsedat její komisi pro spravedlnost. A v loňských volbách za ni pak už kandidoval do parlamentu. Jeho kampaň, kdy Prahu oblepil plakáty se svým psem, jenž vyštěkává heslo „ohlídám svého pána, on pro vás ohlídky zákony“, patřila k těm nejviditelnějším. Závodskému sice parlament těsně unikl, ale právě díky tomu se nakonec dostal výš, než kam by jako řadový poslanec kdy dosáhl.

K Babišovi na úřad

Klíčová nabídka padla na začátku letošního roku od novopečeného ministra financí Andreje Babiše, kterému lidovci Závodského nabídli. Pro Babiše to byla ideální volba. Závodský totiž nikdy nebyl vnímán jako stranický kandidát, ostatně dosud není ani členem KDU-ČSL. Babiš tak mohl v souladu se svými prohlášeními, že nechce stranické náměstky, vydávat Závodského za experta.

„Potřeboval jsem do svého týmu dostat někoho, kdo měl protikorupční renomé a zároveň zkušenost z praxe, aby se nemusel dlouho zaučovat. A kdo je akční, aby věděl, kde do toho říznout a jak,“ vysvětluje Babiš. Závodský vycítil, že podobná nabídka by už nemusela znovu přijít, a jakmile mu ji vicepremiér dal, okamžitě o ni projevil zájem. Týden nato již úřadoval na ministerstvu, nejdříve jako vicepremiérův poradce a posléze jako jeho náměstek. Na starosti přitom dostal právě boj s hazardem a nedávno i dohled nad movitým a nemovitým majetkem státu, v němž je dlouhodobě chaos a který je právě kvůli němu úspěšně rozkrádán.

Že tematika hazardu padla právě na Závodského, nebylo zase takové překvapení. Po svém konci na ministerstvu vnitra totiž začal více spolupracovat s několika neziskovými organizacemi, které se jím zabývaly. Jako jednu z priorit pak toto téma prosadil i do předvolebního programu lidovců. Od Babiše přitom na začátku dostal, jak tvrdí, jednoduché zadání – „chci z hazardu do rozpočtu více peněz“. Něco na tom skutečně je, jak totiž ve svých zprávách opakovaně uvádí kontrarozvědka BIS a řada dalších pozorovatelů, Česko bylo

pro různé hazardní mafie donedávna zemí zaslíbenou.

Stát jim umožňoval neplatit daně, obcím bránil i po opakovaných podpůrných nálezech Ústavního soudu rušit výherní automaty a nijak nereguloval nelegální hazard. Nejčastější vysvětlení bylo, že benevolence úředníků krytých politiky byla způsobena především tím, že hazardní mafie tajně sponzorovaly politické strany. Nikdy se to sice nepodařilo prokázat, existovala však pro to řada podezření. Například když několik politiků kývlo v testu MF DNES na předstíranou lobbistickou nabídku, že když budou torpédovat zákon znemožňující reklamu na hazard, dostanou úplatkem milion.

„Něco takového dnes nepřipadá v úvahu,“ říká náměstek Závodský. Podobně silná slova pronášeli i jeho před-

„DOBA, KDY MĚL HAZARD NAVRCH, SKONČILA. TEĎ MÁ NAVRCH ZÁKON.“

Ondřej Závodský

chůdci, v tomto ohledu je tedy důvod být obezřetný. Na druhou stranu, náznaky, že tentokrát by nemuselo zůstat jen u obecných tvrzení, tu již jsou. Bezprostředně poté, co Závodský nastoupil, nechal zrušit dva a půl tisíce výherních automatů, což do té doby obce na ministerstvu neúspěšně urgovaly. Kromě toho padlo několik desítek trestních oznámení na nelegální provozovatele hazardu, především v Praze a Brně.

Stát pak začal i s tvrdým potíráním daňových úniků z hazardu. A právě proto teď stojí náměstek Závodský před kasinem Happy Day. Společnost nyní provozuje několik poboček v různých městech, loňské výnosy stouply na osmdesát pět milionů, ale odvody do eráru z její strany stojí.

Dvoji role

„Už přijel?“ ptá se Závodský svého spolupracovníka před kasinem. Řeč je o jednom z šéfů firmy Happy Day Antonínu Šimkovi, jenž kromě provozování hazardu zároveň zastává post honorárního konzula Belize. Když se Závodský dočká nesouhlasné odpovědi, udílí další instrukce: „Jestliže jeho

auto bude psané na firmu, zabavte ho.“ Vzápětí se nechává zavést do nitra kasina, kde to bliká stovkami světél a co chvíli tu cinká nějaký automat. Po půlhodinové obhlídce, při níž za ním chodí pracovnice celní správy s tím, co se jim už podařilo zabavit, hýří Závodský spokojeností.

V poledne se suma uzavírá na pěti milionech. Další peníze následně stát získá z prodeje zabavených automatů. „Moje role je tu dneska dvojitá,“ popisuje již před kasinem Závodský. „Vyslat podřízeným signál, že při podobných akcích za nimi stojíme, a to jak politicky, tak bezpečnostně. Proto je tu dnes i ozbrojený doprovod. Jedině tak totiž prolomíme jejich obavy, že se podobných akcí nemají bát, s čímž se mi řada z nich svěřovala. A pak dát hlavně najevo dalším neplatícím, že příště půjdeme i po nich, takže je lepší uhradit dluhy včas.“

O několik dní později, již uprostřed své pracovní na ministerstvu, si Závodský pochvaluje, že razie měla význam, protože se prý už začali ozývat různí hazardní dlužníci s tím, že o podobný zásah nestojí, a raději tedy zaplatí. Kancelář, z níž Závodský akcí proti hazardu řídí, přitom nepřipomíná akční velitelství, jak je známe z filmů. Kromě čtyř velkých obrazů a sektorového nábytku tu lze spatřit jen počítač a telefon, jejichž prostřednictvím je Závodský propojen s okolním světem. A samozřejmě miska s vodou pro Chica.

Moderní software pro nevidomé mu přitom celkem pohodlně umožňuje rychlé čtení, psaní e-mailů a dokumentů nebo telefonování. Třeba SMS Závodský vytkává stejně rychle jako každý jiný člověk a jeho spolupracovníci i kolegové z politiky popisují, že reaguje v podstatě online. „Samozřejmě že se musím hodně spolehnout i na své okolí. Co mi říkají a jaká data mi dávají,“ přiznává Závodský. „Proto jsem si dal velký pozor na to, aby kolem mě bylo několik lidí, kterým můžu naprosto důvěřovat.“ Právě s nimi teď Závodský společně připravuje nový loterijní zákon, jehož schvalování nebude vůbec snadné.

Počítá v něm nejen se zpřísněním podmínek pro provozování hazardu, ale podobně se hodlá zaměřit i na samotné hráče. „Chtěl bych, aby třeba pobírači sociálních dávek nebo dlužníci nemohli peníze v automatech utrácet a propadat se tak do ještě svízelnější situace,“ říká. Každý automat by proto nově měl mít zdíčku na strčení občanky, kterou by se nejdříve hráči museli prokázat. Systém by pak měl být propojen s dalšími registry a snadno by tak detekoval, jestli dotyčný státu právě něco nedluží. Když ano, automat by mu odepřel hraní. Do připomínkového čtení jde norma teď a do konce roku do vlády. Pak by ji chtěl Závodský protlačit skrze parlament. ■